

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ОСНОВИ ФАРМАКОЛОГІЇ
ТА МЕДИЧНОЇ РЕЦЕПТУРИ»
найменування дисципліни

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	221 Стоматологія
Освітньо-професійна програма	Стоматологія
Освітній ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Група	I СТ 11
Мова викладання	Українська
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра фармакології
Викладачі курсу	Вербова Тетяна Рафаелівна - асистент.
Контактна інформація викладача	verbova11@gmail.com Група у Viber, Google Classroom.
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій. Можливі он-лайн консультації через ZOOM, Meet або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Опис навчальної дисципліни	Кількість кредитів – 4,5 Загальна кількість годин – 135 Модулів – 3 Рік підготовки – 1-й Семестр – 2-й Лекції – 34 год. Практичні заняття – 46 год. Самостійна робота – 55 год.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Основи фармакології та медичної рецептури» є використанням медикаментозних засобів при різних захворюваннях, дії ліків у разі тривалого застосування або комбінованого призначення одночасно кількох препаратів, проявів негативної побічної дії. Вивчення груп лікарських засобів, їх фармакокінетики, фармакодинаміки, покази та протипокази до застосування, прояви можливої побічної дії, симптоми передозування і взаємодії з іншими медикаментами..
Мета та цілі курсу	Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи фармакології та медичної рецептури» є засвоєння фундаментальних понять з фармакодинаміки, фармакокінетики та фармакотерапії лікарських засобів, класифікацій та характеристики сучасних основних фармакологічних груп і препаратів; опанування загальних правил рецептури відповідно до сучасних вимог; втілення набутих знань як у процесі навчання так і майбутньої фахової діяльності. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати:

- основні відомості про аптеку, її функції та правила зберігання й обліку медикаментозних засобів в аптеках і різних відділах стаціонару;
- трактувати поняття про лікарську сировину, лікарську речовину, лікарський (медикаментозний) засіб, препарат і лікарську форму;
- основні питання загальної фармакології, зокрема шляхи введення лікувальних засобів, чинники, від яких залежить їх дія;
- головні питання фармакокінетики, фармакодинаміки медикаментозних засобів, особливості їхньої дії при повторних введеннях і комбінованому застосуванні;
- класифікацію медикаментозних засобів за основними фармакологічними групами;
- характеристику дії найважливіших груп лікарських засобів та окремих препаратів, методи застосування їх у відповідних випадках;
- сучасні форми ліків і загальні правила виписування їх відповідно до вимог закладів охорони здоров'я (ЗОЗ);
- види реакцій організму на введення лікарських засобів, взаємодію окремих препаратів, їх сумісність у випадку комбінованого застосування, можливі побічні ефекти та запобігання їм;
- правила обліку і безпечного зберігання сильнодіючих, отруйних і наркотичних засобів в аптеках та ЛПУ;
- основні питання фармакокінетики та фармакодинаміки ліків для здійснення раціонального їх вибору та оптимального використання при тих чи інших захворюваннях;
- орієнтуватися в класифікації та порівняльній характеристиці медикаментозних засобів з метою раціонального та ефективного застосування їх для дезінфекції, антисептики та хіміотерапії;
- робити аналіз терапевтичних і побічних ефектів, знати заходи щодо їх запобігання;
- орієнтуватися в класифікації медикаментозних засобів, що впливають на аферентну, еферентну нервову систему, ЦНС, дихальну, серцево-судинну системи, функції органів травлення, матку й систему крові;
- належність препаратів до кожної групи;
- гормони залоз внутрішньої секреції, їх синтетичні замінники та антагоністи, показання та протипоказання до застосування, побічні ефекти;
- протиалергійні та протизапальні препарати, солі лужних і лужноземельних металів, їх класифікацію, застосування, побічні ефекти;
- класифікацію вітамінів і належність їх до кожної групи;
- засоби невідкладної допомоги в разі медикаментозних отруєнь;

вміти:

- виконувати призначення й кваліфіковано застосовувати лікарські засоби при різних захворюваннях;
- надавати кваліфіковану допомогу при невідкладних станах;
- працювати з лікарськими препаратами, анотаціями до них та довідковою літературою;
- аналізувати фармакотерапевтичну та побічну дію лікарських засобів на основі знань їх фармакодинаміки й фармакокінетики;
- оформляти рецепти на різні форми ліків і вимоги на медикаментозні засоби для ЗОЗ;
- розраховувати дози і концентрації медикаментозних засобів;
- аналізувати побічну дію ліків та заходи щодо запобігання виникненню їх;
- аналізувати фармакологічні й побічні ефекти вивчених препаратів;

	<p>– аналізувати фармакологічні й побічні ефекти препаратів, оцінювати їх доцільність і можливість використання для фармакотерапії різних захворювань аферентної, еферентної нервової системи, ЦНС, органів дихання, серцево-судинної системи, органів травлення, матки, органів кровотворення тощо.</p>	
<p>Програмні результати навчання</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Здійснювати контроль за роботою персоналу та станом інвентарю. • Контролювати виконання правил внутрішнього розпорядку персоналом та пацієнтами з дотримання заходів санітарно-гігієнічного режиму медичних кабінетах. • Забезпечувати здоровий мікроклімат в колективі. • Належно виконувати медичні маніпуляції з метою проведення заходів щодо стабілізації функціонального стану організму. • Виписувати, зберігати та застосувати фармакологічні засоби. • Надавати екстрену долікарську медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану. • Планувати і проводити профілактичні та протиепідемічні заходи щодо інфекційних хвороб. • Організувати та проводити навчання пацієнтів та членів їхніх родин з медичних питань. • Належно вести відповідну медичну документацію. 	
<p>Політика курсу</p>	<p>Дотримання принципів академічної доброчесності. Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей. Під час виконання письмових контрольних робіт, модульних контрольних, тестування, підготовки до відповіді на екзамені користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології. Під час занять здобувачі фахової передвищої освіти діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Академії. Під час боротьби з епідемією COVID-19 виконують всі настанови протиепідеміологічного режиму: носять маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами.</p> <p>Відвідування занять. Студенти повинні відвідувати усі лекції, практичні заняття курсу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.</p> <p>Політика дедлайну. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання усіх видів робіт.</p> <p>Порядок відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважної причини може проводитися також улюбий зручний час для викладача. Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Академії, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.</p>	
<p>Структура курсу</p>		
<p>ТЕМИ ЛЕКЦІЙ</p>		
<p>№ з/п</p>	<p>Назва теми</p>	<p>Кількість годин</p>
<p>1.</p>	<p>Вступ. Загальна фармакологія. Загальна рецептура. Тверді та рідкі форми ліків</p>	<p>2</p>

2.	Загальна фармакологія. Загальна рецептура. М'які та ін'єкційні форми ліків	2
3.	Антисептичні і дезінфікуючі засоби	2
4.	Хіміотерапевтичні препарати. Антибіотики	2
5.	Сульфаніламідні препарати та засоби з протипаразитарною активністю	2
6.	Лікарські засоби, що впливають на аферентну нервову систему	2
7.	Лікарські засоби, що впливають на еферентну нервову систему	2
8.	Лікарські засоби, що впливають на ЦНС. Анальгетичні засоби	2
9.	Психотропні засоби. Аналептики	2
10.	Лікарські засоби, що впливають на функцію органів дихання	2
11.	Лікарські засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Анти-гіпертензивні та сечогінні засоби	2
12.	Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення	2
13.	Лікарські засоби, що впливають на тонус і скоротливу діяльність матки	2
14.	Лікарські засоби, що впливають на систему крові	2
15.	Гормональні й вітамінні препарати, їх синтетичні аналоги	2
16.	Протиалергійні та протизапальні засоби	2
17.	Солі лужних і лужноземельних металів. Глюкоза. Медикаментозне отруєння	2
	Разом:	34

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Рецепт. Тверді та рідкі форми ліків	2
2.	М'які та ін'єкційні форми ліків	2
3.	Антисептичні та дезінфікуючі засоби	2
4.	Хіміотерапевтичні засоби. Антибіотики	2
5.	Сульфаніламідні препарати. Протитуберкульозні. Похідні нітрофурану і 8-оксихіноліну. Протиспірохетозні, протипротозойні, протигельмінтні, протимікозні, противірусні, протибластомні засоби	2
6.	Модульний контроль 1. Загальна рецептура. Засоби з протимікробною та протипаразитарною активністю.	2
7.	Лікарські засоби, що впливають на аферентну нервову систему	2
8.	Холінергічні засоби	2
9.	Адренергічні засоби	2
10.	Лікарські засоби, що впливають на ЦНС. Анальгетичні засоби	2
11.	Психотропні засоби. Аналептики	2
12.	Лікарські засоби, що впливають на функції органів дихання	2
13.	Кардіотонічні, протиаритмічні та антиангінальні засоби	2
14.	Антигіпертензивні і сечогінні засоби	2
15.	Модульний контроль 2. Лікарські засоби, що впливають на периферичну та центральну нервову систему, органи дихання, серцево-судинну систему.	2
16.	Лікарські засоби, що застосовуються для підвищення апетиту. Анорексигенні засоби. Засоби, які використовують при недостатній та надмірній секреції залоз шлунка	2
17.	Лікарські засоби, що впливають на функцію печінки та при порушенні секреторної функції підшлункової залози. Проносні та протипроносні засоби	2

18.	Лікарські засоби, що впливають на тонус і скоротливу діяльність матки	2
19.	Лікарські засоби, що впливають на систему крові	2
20.	Гормональні й вітамінні препарати, їх синтетичні аналоги	2
21.	Протиалергічні та протизапальні засоби	2
22.	Солі лужних і лужноземельних металів. Глюкоза. Основні принципи лікування гострих отруєнь ліками та отрутами	2
23.	Модульний контроль 3. Лікарські засоби, що впливають на органи травлення, тонус і скоротливу діяльність матки, систему крові, обмінні процеси та внутрішнє середовище організму.	2
Разом:		46

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основні етапи розвитку фармакології. Розвиток вітчизняної фармакології. Внесок вітчизняних і зарубіжних учених у розвиток фармакології (М.І. Пирогов, С.П. Боткін, І.М. Сеченов, І.П. Павлов, М.П. Кравков, В.І. Дибковський, О.І. Черкес, Ю.О. Петровський, Ф.П. Тринус, Г.О. Батрак, М.С. Харченко, Г.Л. Шкавер, І.С. Чекман, М.П. Скакун). Пошук медикаментозних засобів та їх клінічні випробування	4
2.	Скласти порівняльну таблицю характеристики антибіотиків нового покоління. Властивості. Застосування. Виписати рецепти	4
Разом за I МОДУЛЕМ		8
3.	Підготувати мультимедійну презентацію на тему: «Лікарські засоби, що впливають на периферичну нервову систему. Адренергічні засоби»	6
4.	Скласти таблицю засобів, що впливають на функції органів дихання за такими параметрами: назва препарату, форма випуску, доза, застосування, побічні дії. Виписати рецепти	4
5.	Скласти таблицю класифікації антигіпертензивних засобів за такими показниками: назва препарату, форма випуску, застосування, шляхи введення, побічні дії. Виписати рецепти	4
Разом за II МОДУЛЕМ		14
6.	Скласти таблицю засобів, які використовують при порушенні функції органів травлення за такими параметрами: назва препарату, форма випуску, застосування, побічні дії. Виписати рецепти препаратів, що регулюють секрецію травних залоз	5
7.	Засоби, які застосовуються для збереження вагітності у ранні терміни (форма випуску, спосіб застосування, побічні дії). Виписати рецепти	4
8.	Скласти графологічну структуру класифікації протианемічних препаратів та препаратів, які впливають на гемостаз (прямої та непрямой дії)	4
9.	Скласти таблицю препаратів гіпофізу, які впливають на залози, органи та тканини. Виписати рецепти	4
10.	Скласти таблицю препаратів статевих гормонів, їх синтетичні аналоги та замінники. Виписати рецепти	4
11.	Скласти таблицю клінічних проявів гіпо- та авітамінозів. Виписати рецепти	4
12.	Скласти таблицю нестероїдних і стероїдних протизапальних препаратів. Виписати рецепти	4
13.	Скласти алгоритм надання невідкладної допомоги при отруєнні кислотами та основами	2
14.	Особливості роботи з препаратами глюкози, Калію хлоридом, Кальцію хлоридом,	2

	Магнію сульфатом. Виписати рецепти	
		Разом за III МОДУЛЕМ 33
		Разом: 55

<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА</p> <p>Основна (базова):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дроговоз С.М., Страшний В.В. Фармакологія «На допомогу лікарю, провізору та студенту». — Харків: Издательський центр ХАН, 2002. 2. Нековаль І.В., Казанюк Т.В. Фармакологія. — К.: Медицина, 2011. — 520 с. 3. Скакун М.П., Посохова К.А. Основи фармакології з рецептурою: підручник. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2004. 4. Чекман І.С. Фармакологія: підручник. — К.: Вища шк., 2001. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Залюбовська О.І., Коваль С.М., Литвинова О.М. Клінічна фармакологія: підручник. — Х.: Видавничий дім «ІНЖЕК», 2003. 2. Машковский М.Д. Лекарственные средства. — Т. 1—2. — М.: Медицина, 2001. 3. Федюкович Н.Н. Фармакология для медицинских училищ и колледжей. — Ростов-на-Дону, 2008. 4. Бабак О.Я., Біловол О.М. Клінічна фармакологія. — К.: Медицина, 2010. — 776 с.
<p>Поточний та підсумковий контроль</p>	<p>Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті з обов'язковим виставленням оцінки.</p> <p>Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, метод «4 кроків».</p> <p>Методи письмового контролю: письмовий тестовий контроль, підсумковий модульний тестовий контроль, розв'язування клінічних ситуативних задач (ситуаційне компетентісне завдання).</p> <p>Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз, виступ з доповіддю, виконання презентації за темою, самостійного опрацювання, виконання індивідуального дослідного завдання, відпрацювання та демонстрація практичних навичок.</p> <p>Підсумковий контроль проводиться у вигляді семестрового екзамену. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу у Львівській медичній академії ім. Андрея Крупинського» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS. Бали нараховуються за виконання завдань аудиторної роботи, практичних, контрольних (модульних) завдань, тестів. Результати поточного контролю здобувачів вищої освіти є складовими елементами підсумкової оцінки з дисципліни.</p>
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Лекції, практичні та індивідуальні заняття, самостійна робота студента, консультації</p> <p><i>Лекції</i> проводяться з використанням мультимедійних презентацій.</p> <p><i>Практичні заняття</i> проводяться з використанням методичних рекомендацій, ламінованих міні-таблиць, мультимедійних презентацій.</p> <p><i>Самостійна позааудиторна робота студентів</i> забезпечується методичними рекомендаціями та робочим зошитом для її виконання.</p> <p>У разі роботи в дистанційному режимі використовуватиметься віртуальне навчальне середовище MOODLE, Zoom, Google Meet, Google Classroom.</p> <p>Лекції та практичні заняття будуть проводитися за допомогою програм електронної комунікації Zoom, Google Meet, Google Classroom.</p> <p>Поточна комунікація з викладачем буде здійснюватися в соціальних мережах Viber, WhatsApp (за вибором академічної групи).</p>

<p>Необхідне обладнання</p>	<p>У звичайному режимі навчання. Вивчення курсу передбачає приєднання кожного студента до навчального середовища MOODLE, або Google Classroom.</p> <p>У режимі дистанційного навчання під час карантину. Вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного студента до програм ZOOM, або Google Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку студент має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.</p>
------------------------------------	---

<p>Критерії оцінювання</p>	<p style="text-align: center;">Схема нарахування та розподіл балів</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="6" style="text-align: center;">Поточне оцінювання, МК та самостійна робота</th> <th rowspan="3" style="text-align: center;">СМО</th> <th rowspan="3" style="text-align: center;">ПМО</th> <th rowspan="3" style="text-align: center;">ECTS</th> <th rowspan="3" style="text-align: center;">За національною шкалою</th> </tr> <tr> <th colspan="6" style="text-align: center;">Модуль 1</th> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">T1</th> <th style="text-align: center;">T2</th> <th style="text-align: center;">...Tn</th> <th style="text-align: center;">САП</th> <th style="text-align: center;">МК 1</th> <th style="text-align: center;">МО</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">73</td> <td style="text-align: center;">75</td> <td style="text-align: center;">74</td> <td style="text-align: center;">74</td> <td style="text-align: center;">74</td> <td style="text-align: center;">С</td> <td style="text-align: center;">добре</td> </tr> </tbody> </table> <p>T₁ – T_n – теми занять до модульного контролю 1; САП – середнє арифметичне усіх позитивних оцінок в національній шкалі, яке переводиться у 100 – бальну шкалу; МК модульний контроль; МО (модульна оцінка) – середнє арифметичне САП та МК; СМО (семестрова модульна оцінка) – це середньоарифметична МО; ПМО (підсумкова модульна оцінка) – виставляється в кінці вивчення дисципліни за 100 – бальною, національною шкалою та ECTS.</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: національна та ЄКТС</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">За 100-бальною шкалою</th> <th style="text-align: center;">За національною шкалою</th> <th style="text-align: center;">За шкалою ECTS</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">90-100</td> <td style="text-align: center;">відмінно</td> <td style="text-align: center;">A</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">0-89</td> <td style="text-align: center;">добре</td> <td style="text-align: center;">B</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">70-79</td> <td style="text-align: center;">добре</td> <td style="text-align: center;">C</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">60-69</td> <td style="text-align: center;">задовільно</td> <td style="text-align: center;">D</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">51-59</td> <td style="text-align: center;">задовільно</td> <td style="text-align: center;">E</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">35-50</td> <td style="text-align: center;">незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td style="text-align: center;">FX</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">0-34</td> <td style="text-align: center;">незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр</td> <td style="text-align: center;">F</td> </tr> </tbody> </table>	Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО	ECTS	За національною шкалою	Модуль 1						T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО	4	4	3	73	75	74	74	74	С	добре	За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS	90-100	відмінно	A	0-89	добре	B	70-79	добре	C	60-69	задовільно	D	51-59	задовільно	E	35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX	0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F
Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО					ECTS	За національною шкалою																																												
Модуль 1																																																									
T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО																																																				
4	4	3	73	75	74	74	74	С	добре																																																
За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS																																																							
90-100	відмінно	A																																																							
0-89	добре	B																																																							
70-79	добре	C																																																							
60-69	задовільно	D																																																							
51-59	задовільно	E																																																							
35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX																																																							
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F																																																							

<p>Питання до підсумкового контролю</p>	<p style="text-align: center;">ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Володіти правилами виписування рецептів на різні форми ліків. 2. Оформляти вимоги на медикаментозні засоби для стаціонарів. 3. Розраховувати дози й концентрації ліків. 4. Вести, відповідно до вимог, облік і дотримуватися правил зберігання рецептурних бланків та відпуску ліків у різних відділеннях стаціонару. 5. Досконало володіти правилами безпечного зберігання отруйних, одурманюючих і наркотичних засобів. 6. Оцінювати доцільність застосування медикаментозних засобів різних груп для фармакотерапії, знеболювання й надання допомоги при гострих станах та отруєнні. 7. Розв'язувати фармакотерапевтичні, проблемні й ситуаційні задачі на основі знань властивостей, фармакодинаміки, фармакокінетики і фармакотерапії медикаментозних засобів різних груп. 8. Надавати невідкладну допомогу в разі виникнення ускладнень при застосуванні сильнодіючих отруйних, одурманюючих і наркотичних засобів. 9. Аналізувати фармакологічні й побічні ефекти медикаментозних засобів різних фармакологічних груп. 10. Працювати з препаратами та анотаціями на нові препарати, що надходять в аптечну мережу.
--	--

11. Працювати з довідковою літературою.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО СЕМЕСТРОВОГО ЕКЗАМЕНУ

1. Визначення фармакології як науки та зв'язок її з іншими дисциплінами.
2. Коротка історія розвитку фармакології. Значення видатних вітчизняних і зарубіжних учених.
3. Шляхи пошуку нових лікарських засобів. Клінічне дослідження їх.
4. Поняття про лікарські речовини, джерела їх одержання; лікарські форми, їх класифікація; лікарські (медикаментозні) засоби, препарати. Сучасні форми ліків. Їх переваги та недоліки.
5. Фітотерапія.
6. Державна фармакопея, її зміст і значення.
7. Основні відомості про аптеку, її функції. Правила зберігання і обліку лікарських засобів в аптеках і відділеннях стаціонару.
8. Рецепт, його значення і структура. Загальні правила складання рецептів.
9. Форми рецептурних бланків згідно з чинним наказом і правилами оформлення рецептів.
10. Правила виписування ліків для стаціонарів.
11. Тверді форми ліків і правила виписування рецептів на порошки, капсули, драже і таблетки.
12. Рідкі форми ліків і правила виписування на них рецептів.
13. М'які форми ліків і правила оформлення на них рецептів.
14. Форми ліків для ін'єкцій. Способи стерилізації. Правила виписування рецептів на стерильні форми ліків в ампулах і флаконах.
15. Поняття про офіцинальні та магістральні форми ліків.
16. Шляхи введення ліків в організм.
17. Розподіл ліків в організмі.
18. Біотрансформація ліків в організмі.
19. Шляхи виведення ліків з організму.
20. Види дії медикаментозних речовин: місцева, резорбтивна, рефлекторна, основна й побічна, пряма й другорядна.
21. Умови, що впливають на дію ліків в організмі: хімічна будова, фізико-хімічні властивості, біодоступність, доза. Вік, маса тіла, індивідуальна чутливість, стать, патологічні процеси, режим харчування і склад їжі, метеорологічні фактори.
22. Зміна дії медикаментозних речовин при повторних введеннях: кумуляція, звикання, тахіфілаксія, медикаментозна залежність, ейфорія, абстиненція, сенсibilізація.
23. Комбінована дія медикаментозних речовин.
24. Синергізм і його види. Антагонізм. Синергоантагонізм.
25. Побічна дія ліків алергійної та неалергійної природи. Токсична дія ліків. Тератогенна, ембріотоксична і мутагенна дія.
26. Протимікробні засоби. Загальна характеристика, класифікація.
27. Антисептичні та дезінфекційні засоби. Загальна характеристика, класифікація. Застосування окремих препаратів. Механізм їхньої протимікробної дії. Отруєння солями важких металів, принципи надання допомоги.
28. Хіміотерапевтичні засоби, загальна характеристика. Основні принципи хіміотерапії. Класифікація.
29. Антибіотики. Загальне поняття. Класифікація. Застосування окремих препаратів. Механізм і спектр протимікробної дії. Побічні ефекти. Профілактика їх.
30. Сульфаніламідні препарати. Загальна характеристика. Механізм і спектр протимікробної дії. Комбіновані препарати. Застосування. Побічні ефекти, профілактика.

31. Похідні нітрофурану та 8-оксихіноліну. Особливості дії окремих препаратів. Застосування. Побічні ефекти.
32. Протитуберкульозні засоби. Поняття про основні та резервні препарати. Застосування. Побічні ефекти.
33. Протиспірохетозні засоби. Загальна характеристика, застосування.
34. Противірусні засоби, особливості застосування.
35. Засоби, що застосовуються при трихомонозі. Принципи хіміотерапії трихомонозу.
36. Протимікозні засоби. Особливості дії окремих препаратів.
37. Протигельмінтні засоби, класифікація. Механізм дії.
38. Протибластомні засоби. Загальна характеристика. Механізм цитостатичної дії. Класифікація. Застосування.
39. Місцевоанестезувальні засоби. Загальна характеристика, види місцевої анестезії. Застосування препаратів для різних видів анестезії.
40. В'язучі засоби, принцип дії. Класифікація, застосування окремих препаратів.
41. Адсорбувальні засоби, принцип дії. Застосування.
42. Подразнювальні засоби, місцева рефлекторна й відволікальна дія. Застосування окремих препаратів.
43. Будова еферентної іннервації. Механізм передавання збуджень. Класифікація речовин, що впливають на передавання збуджень у холінергічних синапсах.
44. М-Холіноміметичні речовини, основні фармакологічні ефекти. Особливості дії окремих препаратів. Гостре отруєння, надання допомоги.
45. Н-Холіноміметичні речовини, механізм збуджувальної дії на дихання. Препарати, шляхи введення. Токсична дія нікотину. Засоби для боротьби з палінням.
46. Антихолінестеразні речовини. Механізм дії, основні фармакологічні ефекти. Лікарські засоби, застосування. Допомога при отруєнні ФОС.
47. М-Холіноблокатори. Механізм дії. Основні фармакологічні ефекти. Особливості дії окремих препаратів. Гостре отруєння атропіном і надання допомоги.
48. Гангліоблокатори. Механізм дії, застосування окремих препаратів. Побічна дія.
49. Курареподібні речовини. Загальна характеристика. Класифікація. Застосування.
50. Речовини, що впливають на передавання збуджень в адренергічних синапсах, класифікація.
51. α -Адреноміметичні речовини, основні фармакологічні ефекти. Застосування.
52. β -Адреноміметичні речовини, основні фармакологічні ефекти. Застосування. Шляхи введення.
53. α, β -Адреноміметичні речовини, основні фармакологічні ефекти. Застосування. Побічні ефекти.
54. Симпатоміметичні речовини. Показання та протипоказання до застосування. Побічні ефекти.
55. α -Адреноблокувальні речовини, застосування.
56. β -Адреноблокувальні речовини. Показання та протипоказання до застосування.
57. Симпатолітичні речовини. Принцип дії. Застосування.
58. Класифікація речовин, що впливають на ЦНС.
59. Засоби для інгаляційного наркозу. Стадії наркозу. Ускладнення під час і після наркозу. Особливості дії окремих препаратів.
60. Засоби для неінгаляційного наркозу. Особливості дії окремих препаратів. Шляхи введення.

61. Спирт етиловий, його резорбтивна, місцева та протимікробна дія. Гостре отруєння, допомога. Алкоголізм, методи лікування.
62. Снодійні засоби, застосування.
63. Протиепілептичні та протипаркінсонічні засоби.
64. Наркотичні анальгетики. Загальна характеристика. Особливості дії окремих препаратів. Застосування. Гостре отруєння, допомога. Морфінізм, методи лікування.
65. Ненаркотичні анальгетики. Механізм анальгетичної, жарознижувальної, протизапальної та протиревматичної дії. Застосування. Побічна дія.
66. Нейролептики. Загальна характеристика. Лікарські препарати. Застосування. Побічні ефекти.
67. Транквілізатори. Загальна характеристика. Лікарські препарати. Застосування. Побічні ефекти.
68. Седативні засоби. Вплив на ЦНС. Застосування. Бромізм. Методи лікування.
69. Антидепресанти. Загальна характеристика. Класифікація. Застосування.
70. Психостимулятори. Загальна характеристика. Застосування.
71. Аналептики. Загальна характеристика. Вплив на ЦНС. Лікарські препарати. Застосування.
72. Стимулятори дихання центральної та рефлекторної дії. Застосування окремих препаратів.
73. Протикашльові засоби, класифікація. Лікарські препарати. Застосування. Побічні ефекти.
74. Відхаркувальні засоби, класифікація. Застосування.
75. Бронхолітичні засоби. Принцип дії. Застосування окремих препаратів.
76. Лікарські засоби, що використовуються при набряку легень.
77. Кардіотонічні засоби. Механізм дії на серце. Лікарські препарати. Застосування. Шляхи введення, дозування.
78. Протиаритмічні засоби. Механізм дії окремих препаратів. Застосування.
79. Лікарські засоби, які використовують для зняття ознак стенокардії та запобігання їм. Механізм дії окремих препаратів. Шляхи введення.
80. Лікарські засоби, що використовуються при інфаркті міокарда. Антигіпертензивні засоби. Загальна характеристика. Класифікація. Застосування окремих препаратів. Перевага комбінованої фармакотерапії.
81. Засоби, що впливають на апетит.
82. Лікарські засоби, які використовують при недостатній і надмірній секреції залоз шлунка.
83. Лікарські засоби, які використовують у разі порушення секреції підшлункової залози.
84. Жовчогінні лікарські засоби, класифікація. Застосування.
85. Проносні лікарські засоби. Класифікація. Механізм дії. Застосування окремих препаратів.
86. Сечогінні засоби. Класифікація. Застосування. Побічні ефекти.
87. Засоби, що впливають на тонус і скоротливу активність матки. Класифікація. Застосування.
88. Засоби, що впливають на систему крові. Класифікація. Застосування.
89. Препарати гормонів, їх синтетичні замінники та антагоністи.
90. Препарати водорозчинних і жиророзчинних вітамінів. Полівітамінні препарати.
91. Солі лужних і лужноземельних металів, значення для організму. Застосування.
92. Глюкоза. Застосування. Механізм дії.
93. Протизапальні засоби стероїдної та нестероїдної будови. Механізм дії. Застосування. Побічні ефекти.
94. Протиалергічні засоби. Механізм протиалергічної дії окремих препаратів.

	Застосування. Побічні ефекти. 95. Основні принципи надання допомоги при гострих медикаментозних отруєннях.
Опитування	Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу